

6e

SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN

KOTITAIDE

Huonesisustusta
ja taideteolli-
suutta varten

o o o IV vuosikerta o o o
V o o Syyskuu o o 1905

Lukuisain tunnettujen ark-
kitehtien ja taiteilijain toi-
mittama o o o o o o o o

Vastaava toimittaja
Vilho Penttilä.

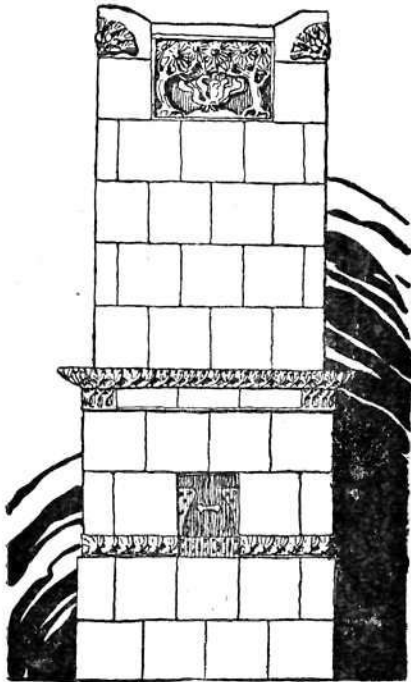

Toimituspaikka: Vladimirinkatu 9. * Auki 10-2. * Puhelin 644. * Postiosoite: Suo-
men Teollisuuslehden Kotitaide. * Tilaushinta 6 markkaa. * Ilmestyy 8 numeroa
vuodessa vähintään 20 kuvallitteen seuraamana. * Joulunumero on muita laajempi. o o o

SISÄLLYS: (KIRJOITUKSIA): TAIDE JA TYÖVÄESTÖ, J. K. o o TAIDETEOLLISUUDEN
TIE JA PÄÄMÄÄRÄ (JATKO JA LOPPU), HERMANN MUTHESIUS. o o LASTEN HUONE. o o KANGAS-
KUDOKSFT TAIDETEOLLISUUDEN YHTENÄ OSANA (JATK.). o o MITENKA HUONEKALUJA VALMIS-
TETAAN, III. PORRASTUOLI. o o (KUVITUS): 6 KUVAA KORIHUONEKALUISTA. o o 6 KUVAA »VAN-
HANPOJAN» MAKUUKAMARIN SISUSTUKSESTA. o o 3 KUVAA PORRASTUOLISTA. o o

o o KAKSOISKUVALITTEELLÄ XI—XII ON LASTENKAMARIN HUONEKALUJA. o o

Turun Kaakeli- Tehdas

myy halvimalla aivan
uusmallisia kotimaisten
arkkitehtien piirustusten
mukaan valmistettuja uu-
nia sekä saleja että ruoka-
saleja ja jokapäiväishuo-
neita varten. ○○

Näyttelyvarasto
Helsingissä,
Iso Roobertinkatu 25.

Th. Wulff Paperi- ja Piirustus- tarpeiden kauppa .

. Helsingissä . Pohjois-Ésplanaadinkatu 43 .

Raikenlaatuisia 1:ma Piirustustarpeita

halvimpiin hintoihin.

KOTITAITEEN
JOULUJULKAISUA V. 1904

SUOMALAISEN HUVI-
LATUVAN SISUSTUS

PALKITTUJA PIIRUSTUKSIA

ON SAATAVANA KAIKISSA KIRJAKAUPOISSA JA
SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN KONTTORISSA

JULKAISUN HINTA ON 2 MK

10 KAPPALETTA TILATTAESSA
MYÖNNETÄÄN 30 % ALENNUS

G. W. Sohlberg

— Helsinki — Metsästäjänkatu 4 —

Valmistaa kaikkia peltisevän ammattiin kuulu-
via rakennustarpeita, nimittäin vesikattoja mus-
tasta ja galvanoidusta pelistä, laskutorvia,
koneella tehtyjä polvia, vaasia, kolosseja, vii-
riä sekä muita sinkkikoristeita. Ilmaläppiä
(venttiiliä) eri kokoa ja mallia. Kylpyammeita
ja vedenlämmitysuunia. — Kirkkoihin kamii-
noita ja ukkosenjohteita.

— Kaikki mitä huokeampiin hintoihin. —

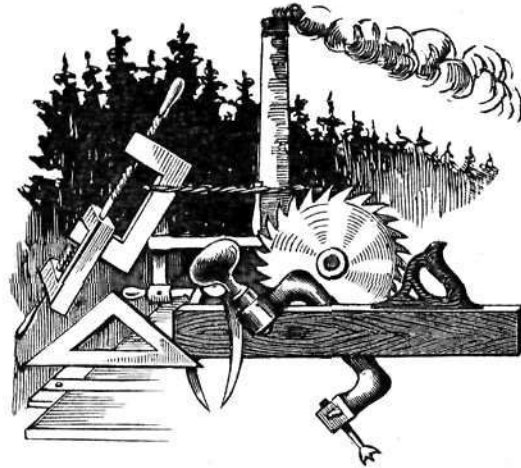
Kustannus-arvioita ja hintaluetteloja lähetetään pyynnöstä.

HELSINGIN PUUSEPPÄTEHDAS- OSAKEYHTIÖ

Lastenkotok. 5

- Helsingissä -

Sähköosoite:
Puuseppä
Puhelin 13 55

Valmistaa
Huonekaluja,
Konttorin-
Kirkkojen-
Puotien- y. m.
sisustuksia.

Ikkuunoita, Ovia, Parkettilattioita sekä kaikkia puu- ja nikkari-
alalle kuuluvia töitä.

Öljyjen ja Konetarpeiden sisääntuontiliike

Westerlund & C:o

Telef. 11 17 — HELSINKI — Telef. 11 17

Parhaimpia Kone-, Sylinteri- y. m. öljyjä. — Konsisteerirasvaa,
Vaseliiniä, Tärpättiä, Pakninkia, Konehihnoja, Trasselia, Nuo-
-raa, Presenninkiä -

- Ulkolaisia puulajeja, liimaa -
- armatuureja, ruiskuja y. m. -

Arkkitehtuuri- — Usko Nyström, Petrelius,
Penttilä
ja käytännöllinen
Rakennustoimisto
Helsingissä
Läntinen Rantakatu 12 . . . Telefooni 20 11

TAIDE JA TYÖVÄESTÖ.

»Verein für Kunstpflege» (= taiteen viljelemisyhdistys) Hampurissa.

Ilkeä, mutta osittain paikalleen sattuva on seuraava runomittainen kuvaus Hampurista, tuosta Saksan valtakunnan nykyisestä kaupan — ulkomaisen — pesäpaikasta:

»Langveilig, hölzern und gediegen,
Zum Handel reichend das Talent,
Soliden Schacher in den Zügen,
Die Ehrbarkeit plus zehn Prozent
Von aussen grau, von innen gräulich,
Zurück in vielem hundert Jahr,
Die Däyser sprechen wie die Herzen:
Tritt ein, o Fremdling, und zahl' bar!» *)

Mutta tässä kaupungissa on sen taiteettomuus herättänyt suuremman taidekaipuun kuin ehkä muissa tässä suhteessa parempiosaisissa, mikä taidekaipuu on pukeutunut innostuneisiin yrityksiin koettaa saada ihmisiin itseensä, heidän ajatuksiinsa, elämäänsä se taiteellisuus, mitä he ulkopuoleltansa turhaan hakevat. Tämä on päämääränä »Hamburger Lehrervereinigung'illa» (Hampurin opettajayhdistyksellä) koettaessaan taidetta levittää kansan elämänkäsitteeseen, ja tämä on senkin yhdistyksen työn tarkoitus, josta aikomukseni on sananen tässä mainita.

»Verein für Kunstpflege»-yhdistyksen jäsenet ovat pelkästään käsityöläisiä, siis ihmisiä, jotka päivät päästään seisovat höyläpenkin tai alasimen ääressä, taikkapa räätälin pöydällä istuvat; mutta heilläkin on taiteenjano. Suurten ponnistusten jälkeen ovat sen jäsenet niin pitkälle päässeet — taikkapa tämän yhdistyksen johtajat (nämätkin vain käsityöläisiä), että he nyt täysin purjein purjehtivat taiteen vesiväylää. He kuulevat parasta kamarimusiikkia, jota varten

*) Ikävyyttävä, puiseva ja kalskea kaupalle tarjoten kyvyt, varma shakinpelaaja siirroissaan itse rehellisyys ynnä kymmenen prosenttia! Ulkoasultaan harmaa, sisältään kamala, monta vuosisataa jälessä, talot puhuvat niinkuin sydämet: Astu sisään, oi vieras, ja maksa käteisellä!

he joka kerran saavat etukäteen tarkan selityksen kyseessä olevasta taidekappaleesta, he *ostavat* itsellensä taiteilijoilta *taideteoksia*, joita he keskenään arpoivat, he teettävät taiteilijoilla värillisiä litografioita viedäkseen nämät muutamasta roposesta työmiesten asuntoihin — karkoittaakseen sieltä kehnot öljypainokuvat. Ja paljon enemmän he tekevät.

Ja he sanovat keskenänsä sangen oikein: Me emme saata taiteilijoilta odottaa, että he meille työnsä ilmaiseksi antaisivat. Käsiyöläinen tietää, että kukin työ ansaitsee palkkionsa. Korkeintaan yhdistys anoo taiteilijoilta alennusta hinnassa, jos, kuten luonnollista, taiteilijan sydän on yhdistyksen ajamille aatteille suosiollinen.

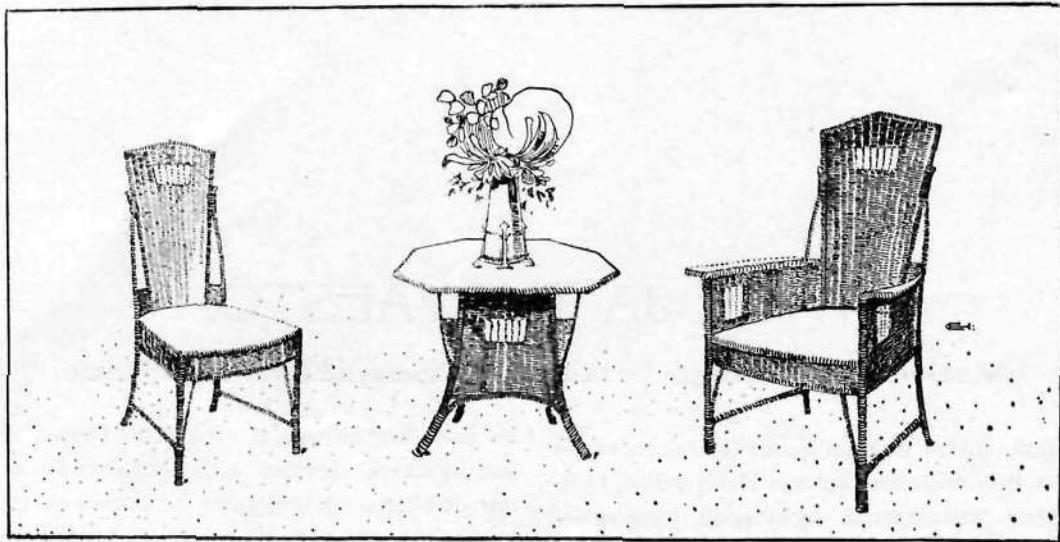
Taidenautintoja itselleen hankkiakseen, koovat tämän yhdistyksen jäsenet rahansa yhteen, kaalliimpihintaisia tarkoituksia varten sääntönsäkin (joskin lainaamalla). Näin näyttävät tämän yhdistyksen jäsenet muille työtovereilleen, mitenkä on tehtävä, kun tahdotaan hankkia, ilman suoranaista apua muualta, jotain korkeampaa kuin ruumiillista ruokaa.

Tällainen on yhdistys, jota erikoisuutensa takia emme malttaneet olla ilmituomatta. Että sen toivomus maksuttomista määräpäivistä, jolloin työväelle annetaan tilaisuus päästä taidenäyttelyihin ja taidekokoelmiin on jo yleisesti Saksassa huomioonotettu, kuuluu kehityksen säännölliseen kulkuun; onhan tapa jo sangen vanhakin, esim. Englannissa, missä ollaan niin pitkällä, että siellä on rakennettu vasituisia näyttelysuojia kaupunkien työväen kortteleihin, joihin luonnollisesti on pääsy vapaa; ja ovathan sunnuntaipäivät maksuttomia meidän Ateneuminkin kokoelmiin.

Mutta onko meillä maksuttomia päiviä syys-tai kevätnäyttelyihin taikkapa muihin erikoisnäyttelyihin?

J. K.

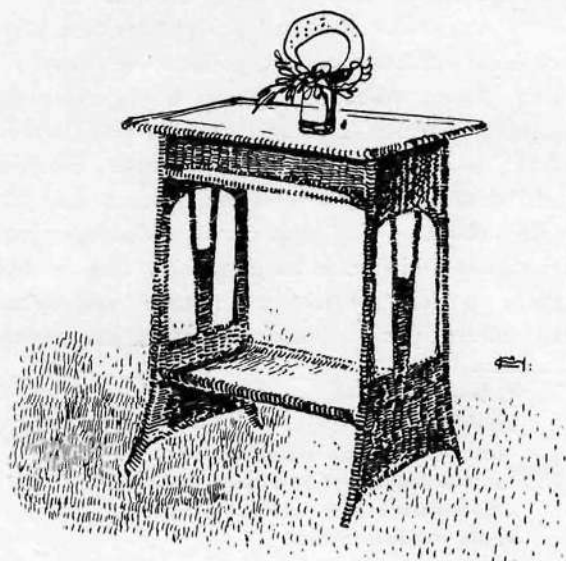
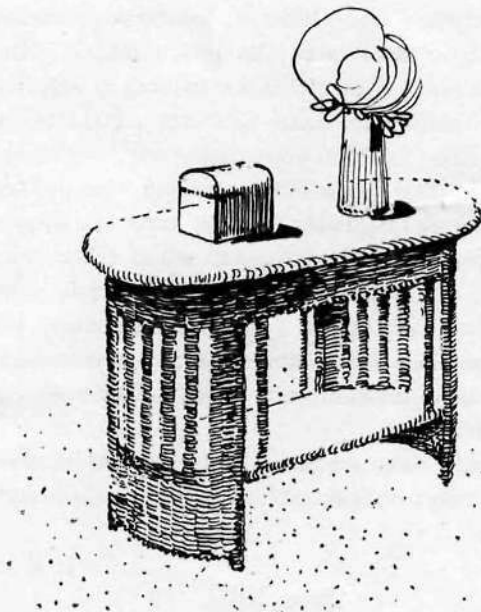

TAIDETEOLLISUUDEN TIE JA PÄÄMÄÄRÄ.

(Jatko ja loppu).

Vaikeudet, mitkä kohtaavat kun rakennustaidekouluun laskemme uudistavan kätemme, eivät ole pieniksi arvattavat. Pahan ydin on siinä, että niissä laitoksissa, joiden on vastattava arkkitehti-kasvatuksesta, ja näitä ovat teknilliset korkeakoulut, asialliset näkökohdat ovat kokonaan syrjään sysäytyneet toisten, meidän aikamme synnyttämien asianhaarojen kautta. Näissä ei ole päämääränä kasvattaa rakennustaiteilijoita, vaan virkamiehiä, jotka tyydyttävät määrätyn virkamiesluokan arvo-vaatimukset. Tämän takia on ensimmäisenä vaatimuksena

kokelaalla yhdeksän luokkasen korkeamman koulun kurssi. Tuleva rakennustaiteilija kasvatetaan kutsumukseensa melkein yksinomaan filoloogisen koulutuksen kautta, mikä on hänen kutsumukseensa nähden mitä nurinkurisinta. Hänen ajatuksensa kehitetään suuntaan, mikä on suorastaan taiteelle vihamielinen, hänen luomishalunsa sidotaan, hänen silmänsä sokaitaan, hänen taide-organinsa tapetaan. Näin astuu hän valmistamattomana sivistyslaitokseen, mikä itseään korkeakouluksi nimittää, vaikka kaksikymmenvuotisen oppilaan on al-

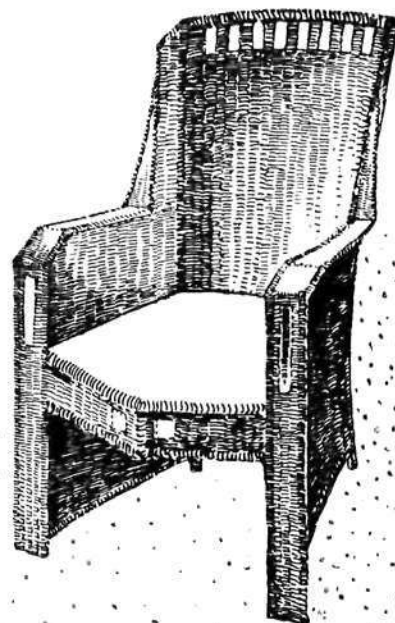
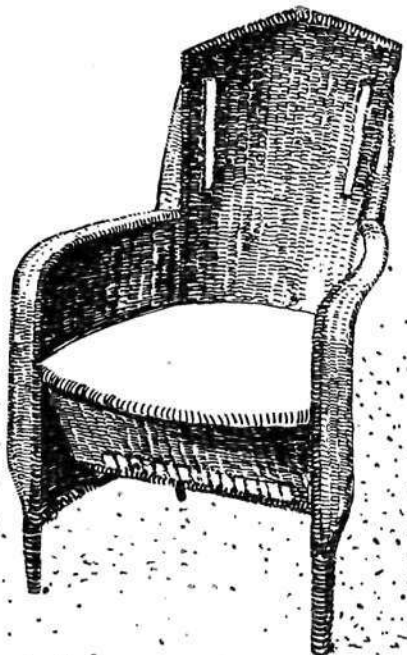
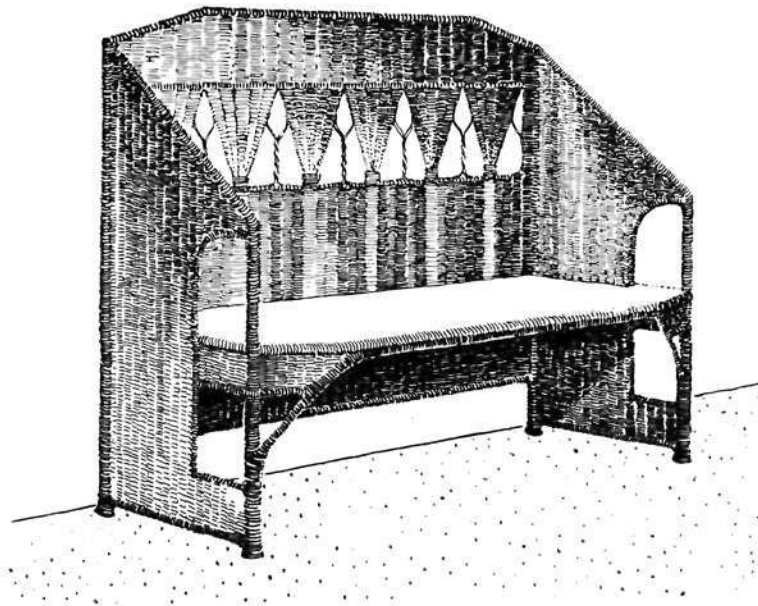

Korihuonekaluja.

jettava tehdä kaikkein alkeellisimpia viivanveto-harjoituksia stiftillä. Taiteelliseen kehitykseen, vähäpätöisimpäänkään ei ole enään lainkaan aikaa, sillä tutkinnot ovat edessä, jotka edellyttävät suunnatonta tieteen ja teknillisten tietojen janoa. Tullaan siis arkkitehdiksi taiteilijaksi tulematta, s. o. ryhdytään niin pian kuin laatuun käy, sen ulkokuoreen, mitä yleensä arkkitehtuuriksi nimitetään ja käsitellään näitä: pilarijärjestelmiä, roomalaisia ja goottilaisia muotoja, kreikkalaisia ja Saksan renessanssi-ornamenteja. Näin astuu arkkitehtuuri oppilas elämään, useimmissa tapauksissa tarkkaan samana taidebarbaarina, jona hän filo-

loogikoulusta n. k. korkeakouluun tuli. Hän ei ole yleensä mitään taiteesta huomannut, ei mitään sen humusta havainnut. Sen takia täyttää hän ne vaatimukset, joita Saksassa n. k. sivistyneelle säädylle asetetaan, hänellä on „akademisia tutkintoja“ ja voipi tulla neljännen luokan neuvokseksi. Arvovaatimusten täyttäminen peittää kokonansa sen juovan, joka ammottaa sen välillä, mitä hänen pitäisi arkkitehtinä olla ja mitä hän todella on.

Jos itsellemme selväksi teemme nämät tosiasiat, niin ymmärrämme täysin sen kuvan, minkä meille tämänpäiväinen Saksan rakennustaide tarjoaa nähtäväksi. Asian laita voisi tus-

Korihuonekaluja.

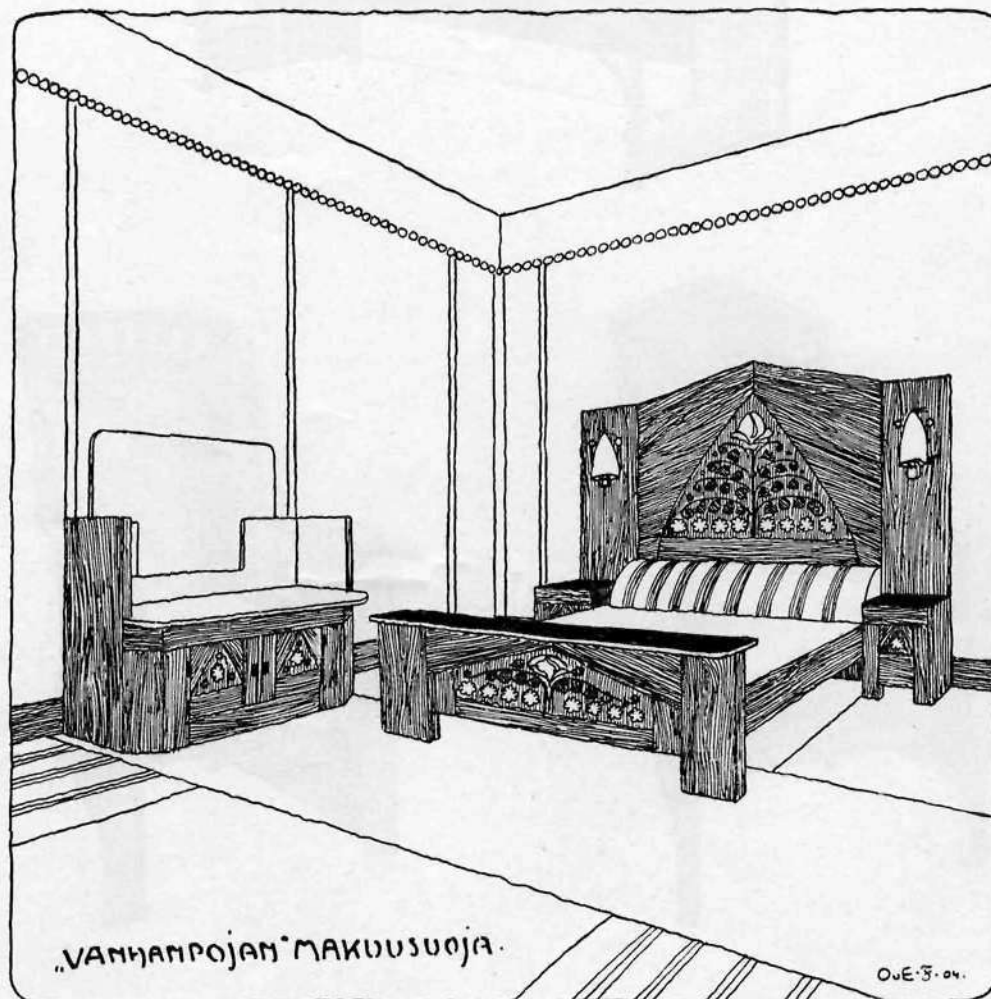
kin toisin ollakkaan. Sen kansan rakennustaiteen, joka arkkitehtiensa kehittämisen tällaiseksi muodostaa, täytyy tulla kuolleeksi kaavamaisuudeksi, mistä turhaan hakee henkeä ja sielua.

Jonkun taiteen ulkohahmon tunteminen ei riitä taideteosten luomiseen, on lisäksi oltava taiteilija s. o. on osattava taiteellisesti luoda, taiteellisesti ajatella, taiteellisesti rakentaa ja taiteellisesti muodostaa. Taiteilijan kasvattamiskeinona ei siis ole antaa oppilaalle kiireesti ulkopuolisen taiteen hahmopiirteet, vaan on se haettava sisäisestä, taiteellisesta kasvatuksesta, mihin kuuluu maun kasvattaminen ja yleisen taiteellisen luomiskyvyn kehittäminen, mutta ennen kaikkea taiteellisen luonteen kasvattaminen. Tässä pitäisi arkkitehtienkin kasvattamisen painopisteensä havaita.

Uudemman taideteollisuuden historian, mikä ornamentitaitteesta on vähitellen tullut huonetaiteeksi, kuin myöskin tämän yhteydessä tapahtuneen täydellisen taideteollisuusopetuksen metoodin muutoksen pitäisi tässä osviitata, millä tavoin rakennustaiteellinenkin kasvatusta muodos-

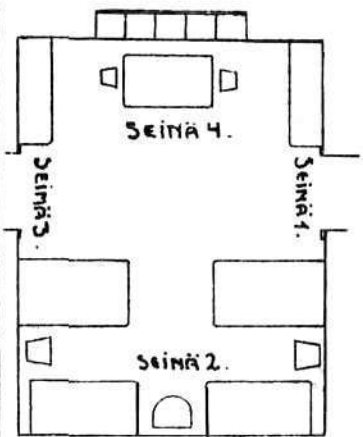
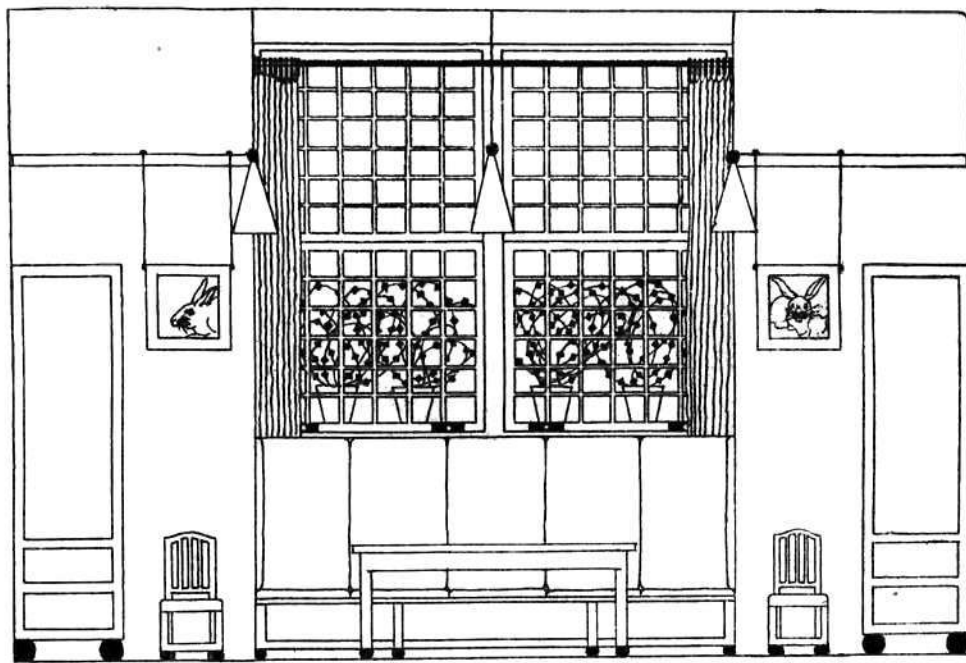
tuisi elinvoimaiseksi. Se mikä tällä hetkellä rakennustaiteen kynnyksellä seisovat taidetyön tekijät erottaa arkkitehteistä, on se tie, jolla nämät molemmat lähestyvät arkkitehtuurista probleemia. Arkkitehti tulee nykyisen kasvatuksen vallitessa ulkoapäin, muodoilla lastatuna siihen, taidetyön tekijä taas sisältä huoneiden sisustamis-ajatusten täyttämänä. Tuskinpa on mahdollista epäillä kumpi tie on oikeampi. Jos on totta, että rakennustaide on huoneiden muodostusta, niin on taideteollisuus oikealla tiellä todelliseen rakennustaiteeseen, mutta tämänpäiväinen arkkitehtikoulutus ei.

Niinkuin taideteollisuuskoulun opetusohjelman kehitys on kulkenut vanhan taiteen muodoista luonnontutkimiseen, tuohon kaiken taiteelliseen synnyttäjä-lähteeseen, niinkuin vakava ja perinpohjainen *yleistajuinen taidekasvatus* on tullut vanhojen tyylien pintapuolisuuksien opettamisen sijalle, niin tulee arkkitehtikouluillekin pakko lähestyä opetuspäämääräänsä yleistaiteellista tietä pitkin, jos toivotaan jonkinlaista pelastumista tämänpäiväisestä arkkitehtuurisesta vararikosta. Huomattakoon vie-

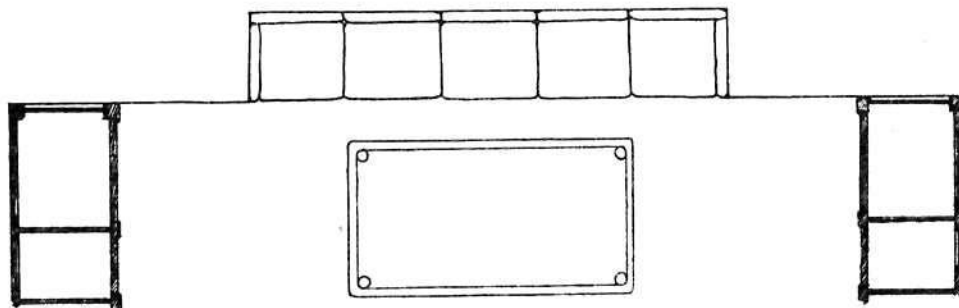

„VANHANPOJAN” MAKUUSUOJA.

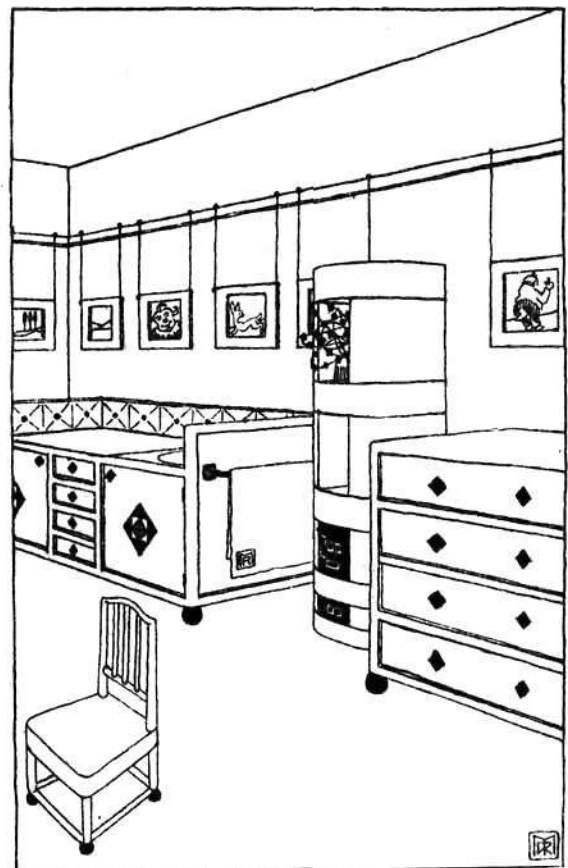
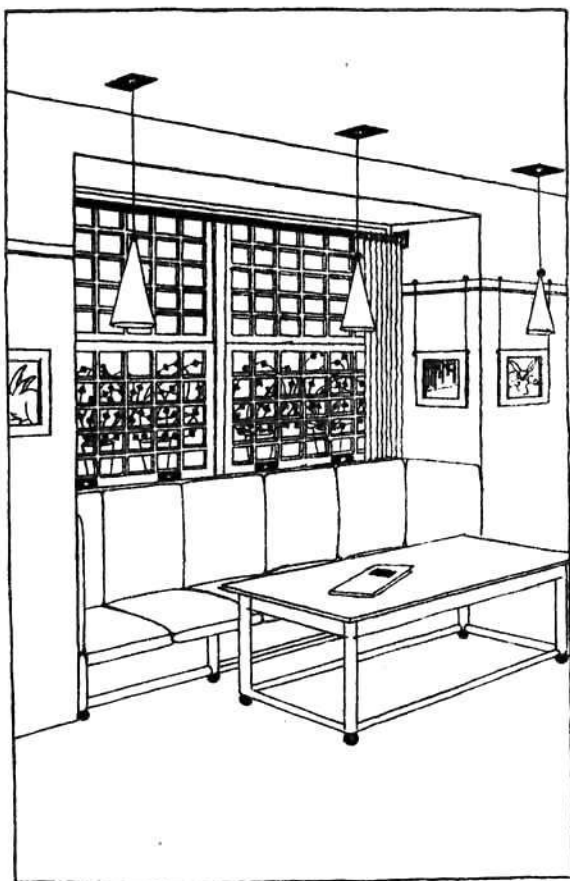
O. E. 3. 24.

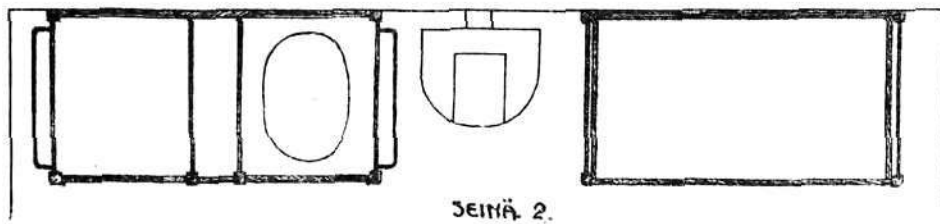
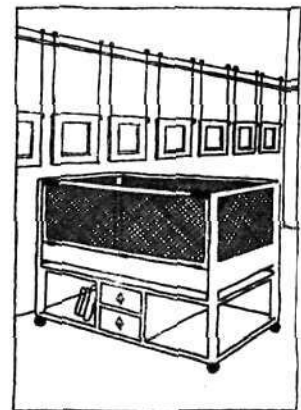
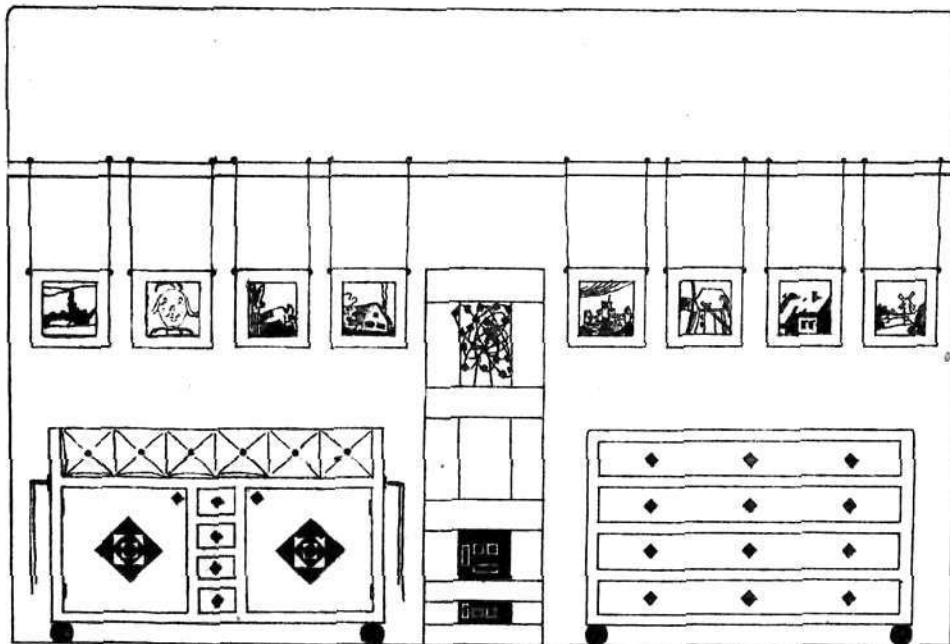
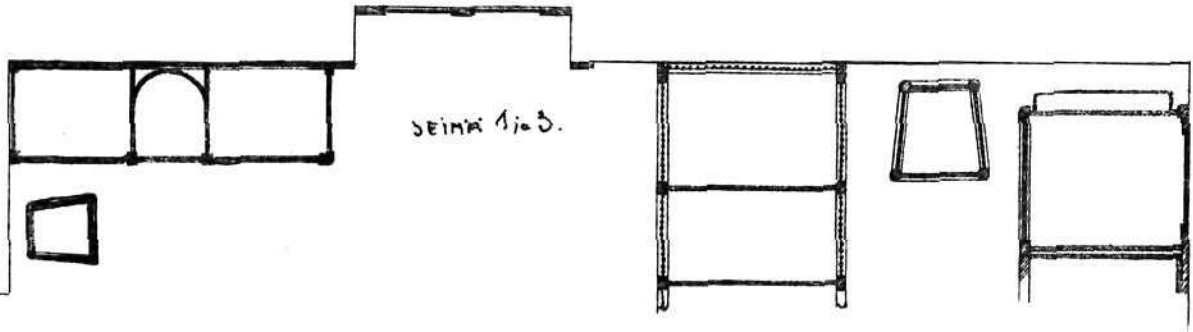
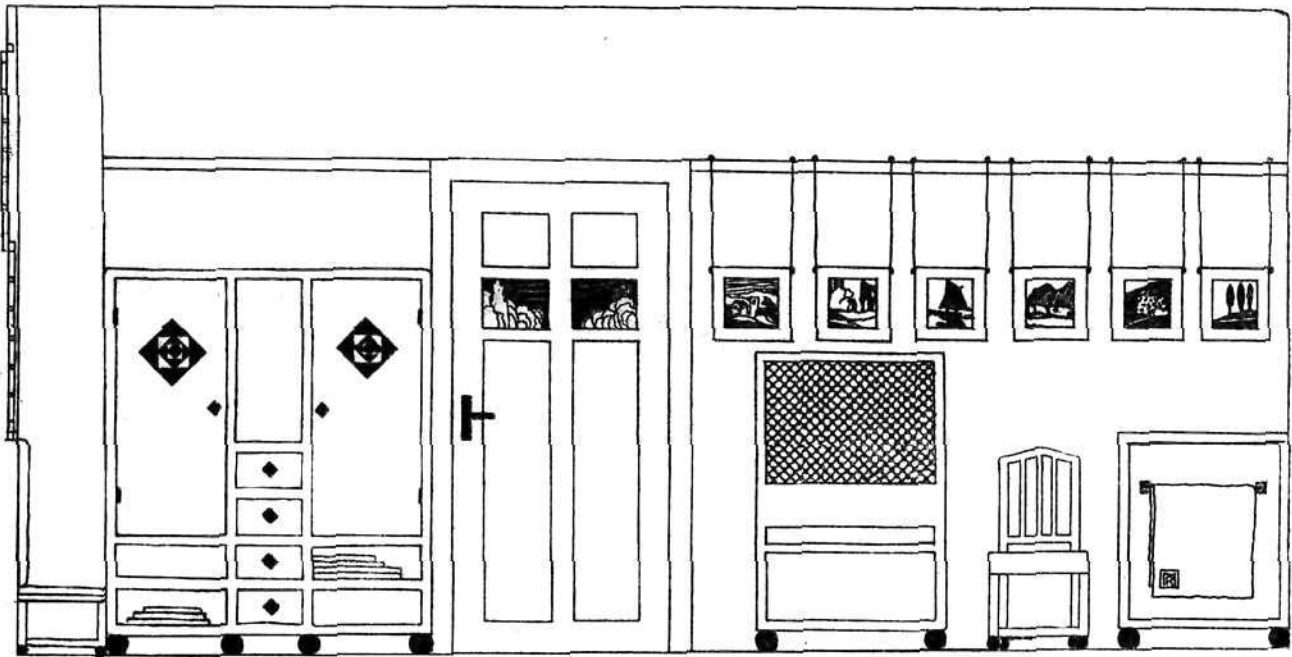

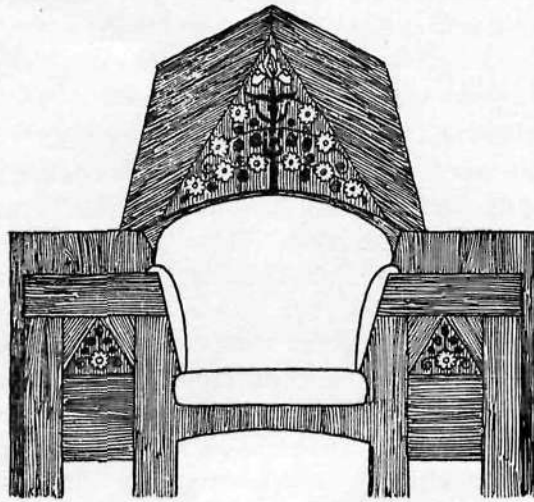
LASTENHUONE =
 HUONEKALUT KUU-
 SIPUUSTA =
 VALKEAKSI MAA-
 LATTAVAT KIILLOT-
 TAMATTA =
 SOLITUKSET:
 HIMMEÄTÄ HOPE-
 ATA TAI NIKKEÄ
 □ □ □

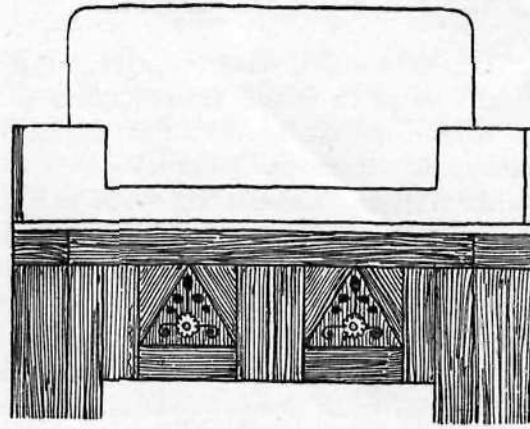
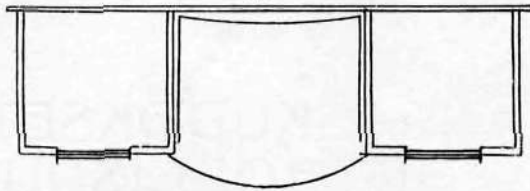
Seinä 4.

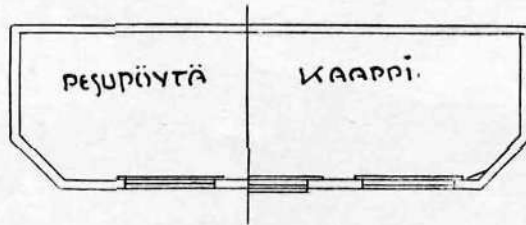

NOJATUOLI 2 = TOILETTIKAAPIN
VÄLISSÄ.

PEŠUPÖYTÄ.

läkin, että arkkitehtuuri on taidetta. Arkkitehtikasvatuksen on tämän tähden oltava taidekasvatusta.

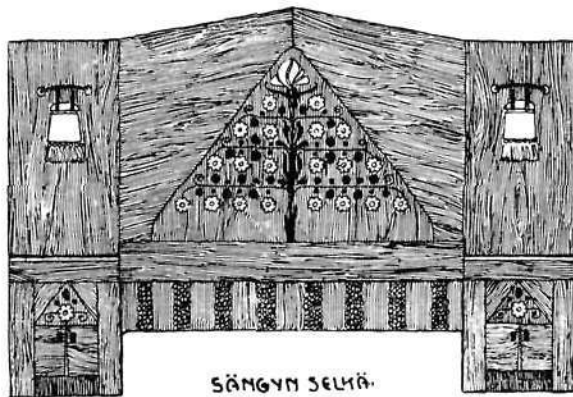
Muuten on laajuudelleen yhä kasvavan taidetyöharrauksen kehitysvirta antanut vielä erään yleispätevän, myöskin rakennustaiteen alaan nähden tärkeän opetuksen. Yhä suuremmalla jyrkkyydellä on siinä pienestä alusta pyritty suuren teknillisen yhteistaiteen päämäärään ja on se tieltään sysännyt kaikki aikasemmat päämäärät. On tunnustettu, että kaikkalainen taide juoksee yhdestä ainoasta lähteestä, että ei ole olemassa taiteellisia erikoisaloja, vaan vain yksi ainut suuri yleistaide. Mutta tämän suuren yleistaitteen käsite voi olla vain se, mitä me kreikkalaisten esimerkin mukaan ja sanan laajimmassa, jaloimmassa ja pyhimmässä merkityksessä arkkitehtuuriksi nimitämme. Tähän arkkitehtuuriin johtaa vain yksi kasvatustie, ja kaikkien kuvaavien taiteiden erikoiskoulujen pitäisi olla yhtä mahdottomia kuin musiikissa erikoiskoulut trompetin soittajille ja viuluniekoille. *Kaikille taiteen aloille yhteinen yleiskoulu olkoon tulevaisuuden päämäärä*, koulu, missä arkkitehdit, taidetyön tekijät, seinämaalarit ja kuvanveistäjät kasvatetaan saman perusajatuksen mukaan. Mutta tämän perusajatuksen tulee välttämättä olla yleistaitteen kasvatukseen pyrkivää, kasvatukseen, mihin tähän asti vain n. k. taideteollinen kasvatusta on jonkun verran selvästi pyrkinyt. Ohjelma, jota viime-

senä kymmenenä vuotena on pyritty aikaansaamaan ja mitä tällä hetkellä noudatetaan parhaimmista Saksan ja Itävallan kouluissa, on se ainut taidekasvatus-ohjelma, mikä voi kysymykseen tulla tuollaista yleiskoulua perustamaan ruvetessa. Koulun alemmilla asteilla olisi sitä tapaa noudatettava, mikä on näissä parhaimmista taideteollisuuskouluissa ohjelmana. Ylemmällä asteella voisi kysymykseen tulla jako rakennustaiteeseen, kuvanveistotaiteeseen, seinämaalaukseen ja sisustustaiteeseen, vastaten sitä erityistä kykyä, mihin oppilas alemmalla asteella on erityisesti näyttänyt taipumuksia. Tällaisen alkukasvatuksen kautta vietäisiin rakennustaide jälleen alkulähteelle. Se tulisi, kuten entisvuosisatojen suurien arkkitehtien elämänjuoksussa oli laita, uudelleen yksilön taiteellisen kehityksen lopuksi eikä aluksi. Rakennustaide-nuorukaiset eivät tyytyisi, yleistaitteellisilla mielikuvilla kun olisivat varustettuja, enää pintapuoliseen, vanhojen muotojen aarteistosta saatujen aiheiden ryhmittelemiseen. He astuisivat taide-intoisina rakennustaiteen veräjille ja kasvaisivat sen suunnattomassa maailmassa suuriksi. He seisovivat täynnä kunnioitusta ja pelkoa taiteen edessä, mikä oikein käsitettynä vaatisi mitä lujinta luomiskykyä ja kehitetyintä ajattelemista ja johon kätkeytyy mitä tärkeimpiä probleemeja. He tulisivat jälleen tietämään että arkkitehtuuri on taidetta.

Herman Muthesius »Die Kunst» lehdessä.

LASTEN HUONE.

Tunnen huoneen mikä on pelkkää iloa ja riemua. Ja se on lasteni kamari. Iloa ei siellä saa häiritä terävät huonekalujen nurkat, ei rikkimenevät »maman» pikku-esineet tai muut tavarat. Vapaus huoneessa vallitkoon ja ilmaa, valoa sinne viljalti virratkoon, kun pienten karja siellä hääriä ja hyörii ja melullansa saapi nurkat paukkumaan; tahi kun se yhteen kertyneenä ihmeissänsä koettaa aivoillansa tulkita lapsellisen yksinkertaisesti esitettyä, ympäri seiniä kiertävää friisiä, missä »ammut», »hauvat», »hopat» ja muut luomakunnan nähtävyydet silmien eteen avautuvat. Värien sopusointu herättää heidän ajussansa kauneuden tunteen, sillä täällä lapsihuoneessa alkaa jo silloin, kun lapsi rupeaa luomaan tajullisia kuvia itselleen,

kauneuteen kasvatus, ei vasta kouluun tai maailman touhinaan osalliseksi astuessa. Kehyksissä olevista hyvistä ja lapsen fantasialle soveltuvista kuvista, joita käypi aika ajoin muuttaminen, on tässä koulutuksessa suuri etu, koska niiden kautta lasten näköpiirikin laajenee: sadut, kertomukset kuvissa esitettyinä, eläinkuvat, kuvat kylistä, kaupungeista, kaikki tällaiset ovat hyvästi ja kauniisti esitettyinä mainioita lasten huoneen hauskuttajia. Muunlaiset seinien koristelut monasti ovat tarpeettomat, kun vaan seinäväri on miellyttävä. Huonekalut ovat niin valmistettavat, että niitä voidaan tarpeen tullessa vaikka pestä. — Ja näiden joukossa erityiset työpöydät, joiden ääressä lapset voivat aikansa kulukkeeksi ja opikseenkin pikkutöitensä näperrellä, ovat luonnollisesti välttämättömiä, samaten kuin erityinen seinätaulukin, mille lapset saisivat piirustamishalussaan ilmeneviä taiteellisia taipumuksiaan ilmoitua, puolustaisi paikkaansa yhtenä lapsihuoneen kalustosta. Mitään romunsäilytyspaikkoja ei näistä huoneista saa tulla, joten nukkeja ja

ja muita leikkikaluja tarvitsee olla vain rajoitettu määrä.

* * *

Eräässä aikasemmassa vuosikerrassa (v. 1903 n:o IV) olemme julkaisseet huonekaluja eräästä ameriikkalaisesta lapsikamarista ja viime vuoden kotitaiteen III:ssa numerossa on samaten kuvia lapsikamarin huonekaluista, jotka valmistettiin sen vuoden taideteollisuusyhdistyksen arvontaan palkittujen luonnosten mukaan. Tässä numerossa esittämämme lapsille sovelletut huonekalut ovat olleet ennen julkaituina Wien'issä ilmestyvässä »Das Interieur» aikakauslehdessä, mutta ovat siksi hauskat, ettemme malta olla niitä lukijoittemme nähtäväksi asettamatta.

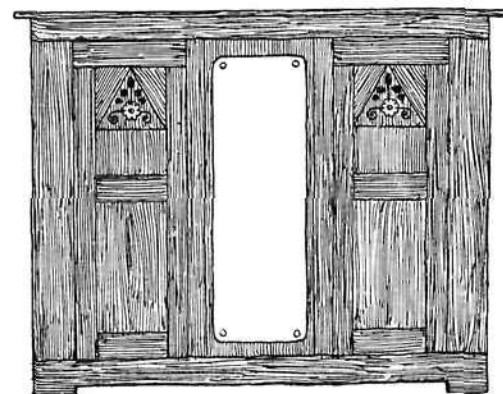
KANGASKUDOKSET TAIDETEOLLISUUDEN YHTENÄOSANA.

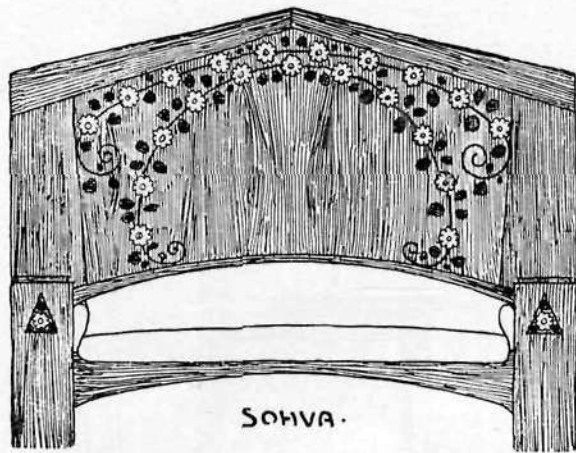
(Jatk. N:o 3).

Paitsi raaka-aineen luonnetta ja poimuilua tulee kolmantena — ja tärkeimpänä — taideelementtinä kutouksen kuvittaminen värin avulla. Kutous on pinta ja monasti pingotettu tasanen pinta. Tälle voidaan kaikkia mahdollisia kuvioita ja kuvia sovittaa, sikäli kuin tekniikka myöden antaa, vaikka mahdollisuuksia tosin joka kerran rajoittaa esineen tarkoitus. Mutta tekniikka on tullut sille asteelle — ajateltakoon vain ranskalaisia gobeliini-tapetteja — että kutouksen tässä suhteessa tuskin tarvitsee olla huonompi vapaata maalausta.

Taiteellisen koristelun ala on siis niin suuri kuin mahdollista. Se alkaa yksinkertaisilla värjätyillä reunuksilla ja juovilla sekä päättyy

KOLMI-OS. PEIDUKAAPPI.

uskonnollisilla ja historiallisilla kuvilla. Näiden kahden äärimmäisyyden välissä on koristelun valtakunta.

Tältä näkökannalta voidaan puhua kolmenlaisesta kudosten koristelusta, joiden kesken tosin on ylimenoja, mitkä tekevät vaikeaksi pitää joka yksityisessä tapauksessa kiinni rajoista. Ensimmäinen näistä kolmesta lajista on viiva- eli geometrinen ornamentti, toinen käsittää kasvimaailmasta saadut koristeet, arabeskit ja »fasuunit», kolmas taas eläin- tai ihmisaiheiset.

Ensi lajin, viiva- eli geometrisen ornamentin vanhin ja alkuperäisin motiivi, aihe, ovat rannut, värjättyjä säijeryhmiä, jotka määrätyn matkan päässä kuteina ristitsevät loimet. Ensin vaihtelee tällä tavalla vain kaksi väriä keskenään. Tätä yksinkertaista aihetta kehitetään edelleen mitä vaihtelevimmalla tavalla. Milloin on useampia värejä, kuten esim. meikäläisten naisten esiliinoissa tai Rooman ympäristöjen naisten päähuveissa, tahi Ruotsin taalalaisnaisten ja meidän rahvaan naisten poikkirantuisissa hameenhelmoissa. Milloin värit vaihtuvat jokaisessa poikkirannussa, niin että yksiväriset ja moniväriset vyöt vuorottelevat toistensa kanssa. Rikkaimmin ja onnistuneimmin on tämä motiivi sovitettu eräisiin espanjalaisiin peitteisiin, joita käytetään myöskin vaippoina.

Toinen ja lähin aihe on ruudutus, mikä syntyy siten, että jo loimiin pannaan erivärisiä lankoja, joita sitten kuteet ristitsevät. Jos eri väriset säikeet kulkevat vain loimireunoissa, syntyy tästä yksinkertainen reunuste; jos ne ovat asetetut määrätyn matkan päähän yli koko pinnan, niin syntyy ruudukuvioita, perusaihe skotlantilaisissa vaipoissa, joita on mitä vaihtelevimpia yhdistelmiä.

Taidetehtävä kaikissa näissä itsestensä vähäpätöisissä kuvioissa, olkootpa ne sitten rannuja tai ruutuja, on eri värien yhdistäminen sulovaikutteiseksi. Mutta vaikkapa värit sopeu-

tuvatkin toisiinsa, niin ei suinkaan ole yhden-tekuvää ovatko rannut tai ruudut s. t. s. yksityiset väriosat, suuria vai pieniä. Suuruuden tulee riippua kankaan tarkotuksesta ja käytötavasta.

Mitä suurempia yksityiset värikentät ovat, sen kauvemmin ja selvemmin säilyttävät ne muotonsa, kun niitä hitaasti viedään silmästä kauemmaksi; ja päinvastoin, mitä pienempiä ne ovat, sitä pikemmin häviävät rajat, ja eri värit yhtyvät silmässä yhdeksi samaksi yhdistetyksi väriksi. Toista tai toista voidaan tarkotuksella yritellä. Joko on erotus eri värien välillä pysytettävä näkyvässä ja näiden on siis vaikutettava kontrasteillaan, tahi on niiden toisiinsa sekautuminen välttämätöntä taiteellisista syistä. Viimemainittuun on esim. pukukankaiden ruudutuksessa pyritty, sillä suuret, eristetetyt neliot tekisivät niitä kantavan ihmisen naurettavan näköiseksi, kun hänen pukunsa muistuttaisi liiaksi paljon sakkilautaa. Ajatus lentäisi sirkuksissa esiintyviin arlekiineihin ja klovneihin. Tämän estämiseksi on ruudukuvitus pidettävä niin pienenä, että eri värit tavallisen välimatkan päässä silmästä yhtyvät yhdeksi värisävyksi.

Kolmas viivamaisen pintakoristelun motiivi on vinot viivat, jotka ristitsevät kohtisuoria ja vaakasuoria tahi muodostavat niiden kanssa mittausopillisia kuvioita. Tämän kautta syntyvät monikulmiot, tähtimuodot, kuviot, joiden viivat tahi nauhat ristitsevät ja leikkaavat toisiaan tai punoutuvat toisiinsa, suuri muotojen moninaisuus, joita tavataan eri maiden kansanomaisessa kutomistaitteessa, kuten meillä ja muilla Suomen sukukansoilla, etelä-slaavilaisilla, Ruotsin skoonelaisilla, mutta jotka arabialaisessa taiteessa ovat tulleet kehityksensä rikkaimpaan ja korkeimpaan huippuun, niin seinäkoristeissa kuin kutoumuksissa, niin matoissa kuin silkkikankaissa. On peitetty matto, pöytäliina, s. t. s. rajotetun suuruinen kudus yhdellä, yhdellä ainoalla rikkaasti luonnostetulla kuviolla ja ympäröity se samanlaatuisella reunuksella, tahi on tätä uudistaen käytetty saman välimatkan päässä koko pinnan pituuden, tahi on sitten taidokkaasti punottu toistensa sisään useampia tuollaisia kuvioita. Tämän koristelutavan tapaamme vanhemmissa matoissa, tahi vanhemman luonteisissa matoissa, tahi espanjalais-maurilaista alkua olevissa keskiaikaisissa silkkikankaissa, samanlaatuisissa, jommoisia vielä valmistetaan Marokossa.

(Jatk.)

en

MITENKÄ HUONEKALUJA VALMISTETAAN.

III.

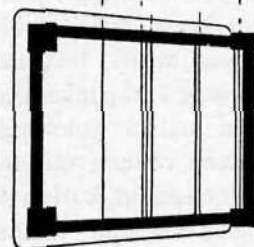
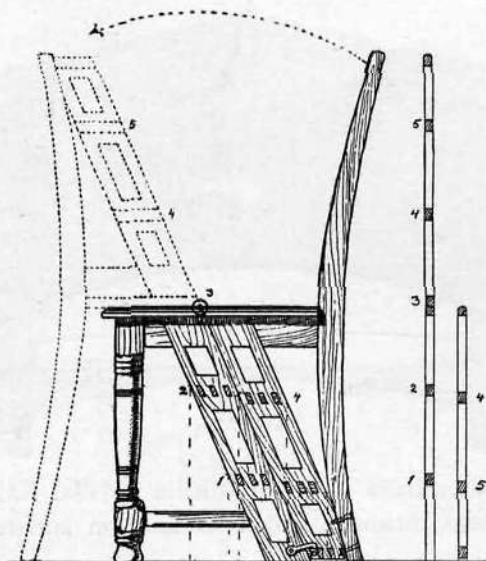
Porrastuoli.

Porrastuoli on kyökkituoli, mihin on yhdistetty porras- eli tikapuulaitos; koossa ollen voi sitä tuolina käyttää, aukaistuna taas tikapuuna.

Tämmöistä tuolia sommiteltaessa on ennen muuta huomioonotettava, että se rakennetaan keveästi, jotta sitä voi helposti käsitellä. Mutta luonnollisesti ei lujuus saa tässä kärsiä. Tuolilla on seuraavat tavallisen tuolin osat: etu- ja takajalat, selkänoja, sarjat ja istuin; mutta lisäksi tulevat: posket ja porrasastimet. Sarjat yhdistetään, kuten tavallisesti, jalkojen kanssa. Jos posket tehdään yhdestä kappaleesta koko leveydeltään, lävistellään ne suuremman keveyden saavuttamiseksi. Leveydeksi riittää 8 cm ja paksuudeksi 12—14 mm. 15—17 mm paksut askeleet kiinnitetään poskiin pienillä tapeilla, jotka sitten kiilaamalla kiristetään. Sarjoihin yhdistetään posket loviamalla. Ylin askel (aukaistussa tuolissa) yhdistetään poskiin sinkkaamalla, posken ala-osan ja etujalan väliin asetetaan sidepuu. Yläosa on ruuvilla kiinnitetty takajalan alimpaan päähän. Istuin 12—14 mm vahvasta puusta, on kaksiosainen, joita saranat yhdistävät toisiinsa. Etupuolisen osan tulee olla hiukan leveämmän, koska tuolia ei voisi muuten aukaista. Tuolin ala-osassa käytetään pieniä hakoja pitämään sitä koossa.

Yhdestä kappaleesta olevan posken asemesta voi myöskin käyttää kahta listaa. Tämän tapainen on tuoli sivun alla olevissa kuvissa.

Näitä porrastuoleja valmistettaessa olisi työpiirustus välttämätön, koska sen tekemättä jättäminen saattaa kostautua onnistumattomalla työllä. Kun tuoli on takaa kapeampi kuin

edestä, niin tulevat askeleet istuimen kohdalla leveämmiksi, koska päät ovat enemmän takana kuin istuin. Luonnollisesti eivät myöskään kaikki askeleet voi olla yhtä pitkiä, kun ne ovat viistosti sovitettavat. Oikeiden mittojen saamiseksi piirretään ensin tuolin sivuprojektio poskineen ja askelineen. Askeljaossa on istuimen yläreunaan lisättävä istuimen paksuusmitta, kun avatussa tuolissa istuimen osat ovat päällekkäin. Ellei näin tehtäisi, olisi tämä askelväli istuimen paksuuden määrän toisia askelvälejä korkeampi. Ken tahtoo jaon saada tarkkan, hänen on piirrettävä tuoli sivuprojektiossaan aukaistuna. Pohjakuvassa määrätään askelten leveydet. Tästä saadaan askelten oikeat pituudet ja leveydet, joiden mukaan ne tarkkaan ovat valmistettavat, kun ensin poskien paksuus on määrätty.

NEUVO- JA UUTISOSASTO.

Kuviamme joukossa on ensi ryhmänä Düsseldorfissa asustavan arkkitehdin Christian Hövel'in suunnittelema hauskoja ja käytännöllisiä korihuonekaluja, jonka tapaisista ei meillä vielä ennen ole kuvia julaistu, ja toisena ryhmänä kuvia »vanhanpojan» makuukamarin sisustamisesta, jommoisten julkaisu puoltaa paikkansa, kun yksikseen-eläjissäkin alkaa halu hauskempiin huonesisustuksiin, kuin mitä »ruokamatamit» tarjota voivat, henkiinherätä. Esittämämme, saksalaisesta »Das Interieur»-lehdestä lainatuissa huonekaluissa miellyttävät meitä ennen kaikkea niiden suuret piirteet, joskin detaljikäsittelyssä on jotakin vieraampaa ja outoa.

Petsiä, joka suojelee puisia huonekaluja lahoutumiselta, saadaan keittämällä yhteen 1 os. keittosuolaa, 1 os. pippuria, 1 os. sinappijauhoa, 1 os. etikkaspritiä. Tällä ovat suojelevat esineet kahdesti sivel-tävät.

Hyvää huonekaluvaluaa, jolla saadaan sangen kova pinta, voidaan seuraavalla tavalla valmistaa: 20 ⁵/₆ gr. survottua kolofoniota, 133 ¹/₃ gr. keltasta vahaa ja 83 ¹/₃ gr. tärpättiöljyä pannaan kiehu-maan heikolle tulelle, kunnes kaikki on sulanut. Hyvästi hämmennettyä annetaan vahan kylmetä. Villalappusella sitä sitten sivellään huoneka-luille, harjataan pehmeähköllä harjalla ja lopuksi hierotaan pehmeällä villalapulla.

Linoleumi tehdään uudelleen kiiltäväksi seuraavalla se-oksella: 1 os. palmuöljyä sulatetaan 16 os. paraffiiniin, jonka jälkeen siihen vielä lisätään 4 os. paraffiiniöljyä.

Väri kyökkihuoneka-luille. Vaaleanvihreä väri kyökki-huonekaluille saadaan hieromalla ensin pariisin-sinistä ja kromikeltasta, jota pulverimuodossa saadaan, öljyssä lasi- tai marmorilevyllä perinpohjin. Näihin sekoitetaan lyijyvalkeata niin kauvan, kunnes haluttu nyanssi on saatu. Ensi kerran sivellään verrattain ohuella vä-rillä, toisen kerran sitävastoin paksummalla sekoituksella. Varrattakoon käyttämästä liak-si paljon kuivausainetta, »sikka-

SUOMEN VÄRIJÄ VERNISSATEHTAAN OSAKEYHTIÖ
HELSINKI E-ESPLANAADIN KATU 8
VIIPURI KATARIINAN KATU 4
TURKU ISO HÄMEEN KATU 32
VÄREJÄ VERNISSOJA
 KAIKKIA LAJIA
EDULLISIN OSTO = PAIKKA JÄLLEEN MYYJILLE

Wilh. Andsténin

Tehdas — — —
Osakeyhtiö

Perustettu 1842

Tehdas on yhä edelleen jo ennestäänkin suurenmoiseen, erilaisia malleja olevien kakluuniensa näyttelyyn lisännyt joukon komeita ja uusi-aikaisempia malleja, jotka ovat valmistetut useiden maamme etevimpien taiteilijain ja arkkitehtien piirustusten mukaan. Rakentava yleisö alkoon sentähden jättäkö käymättä näyttelyhuoneus-toissamme tehtaalla. Raitiotievau-nut seisantuvat portille. Tilaukset suoritetaan heti. Hinnat kohtuulliset. Kustannusarvioita pyydet-täessä.

Wilh. Andsténin

Tehdas Osakeyhtiö

K. H. RENLUND,

HELSINKI.

Myy summittain ja vähittäin suuresta hyvin järjestetystä varastosta kaikkia rautatavara-alaan kuuluvia kappaleita, kuten

Rakennustakomuksia, valutavaroita, nauvoja, kan-kirautaa, terästä, rautalevyä kaikenlaatuista, sement-tiä, tulenkestäviä tiiliä, tulenk. savea, tappuroita, tä-pettä, lastuvillaa, rakennuspalkkeja. Käytettyjä rata-kiskoja. Maalarinvärejä, vernissoja ja öljyjä y. m. tunnettuihin halpoihin hintoihin vuoden loppuun.

Higin Uusi Rautasänky-Tehdas

Polsa & Sjöstedt

Myymäla: Aleksanterinkatu 50.
 Puhelin 36 30

Valmistaa:

rautasänkyjä kaikkia eri malleja, myöskin tilauksen mukaan. - - Patjoja y. m. - - - - -

JULIUS TALLBERG.

VARASTO UUDENAIKAISIA HUONEKALUHELOJA

KULLATTUA KUPARIA, MESSINKIÄ, NIKKELIÄ Y. M.

ERI MALLEJA PIIRUSTUSTEN MUKAAN TOIMITETAAN MITÄ PIKIMMIN
 TEHTAALTA

ERILAATUISIA HUONEKALULUKKOJA

ROKKALAN HYVÄKSI TUNNETTUA PEILILASIA MÄÄRÄTYISSÄ SUURUUKSISSA SUORAAN TEHTAALTA

Torvia, Torvenosia

Pumppuja, hanoja y. m. varastossa. - Vesi-, lämpö- ja viemärijohtoj

Helsingissä ja maaseudulla toimittaa

A. B. Vesijohtoliike O. Y.

Vuorimiehenk. 29 — Helsinki. — Telefooni 33 18

Häkli Lallukka ja Kumpp.

Omistaja **Juho Lallukka.**
Tukkukauppa Wiipurissa

suositaa muitten tavarainsa ohella
todellisesti
hyvää

Teetä,

ota on saatavana kaikissa hyvin varustetuissa kauppapuodeissa.

Jokainen käärye on varustettu vieressä olevalla leimalla a tavaramerkillä seltä sisältää tutkimusodistuksen. . .

huomautamme, että meidän teekääryeemme ovat täysipainoisia

Arabian Tehdas

suorittaa Pariisin maailman-
näyttelyssä v. 1900 Kulta-
-- mitalilla palkittuja --

Kaakeli ja Takkaunna.

Suuri valikoima mallia löytyy varastossa ja uusia tehdään tilausten ja herrojen Arkkitehtien piirustusten mukaan.

Ruoholahden Kaakelitehdas Osakeyhtiö

Helsinki - Konttori ja varasto:
Ruoholahdenk. 21 - Puhelin 162.
Sähköosoite: - Gräsvikenskakel.

Luetteloja ja hintailmoituksia lähetetään pyydetessä

Kaakeliunneja sekä
yksinkertaisempia että
kalliimpia, uusia,
nykyaikaisia malleja
helppoihin hintoihin.

FENNIA

Unioonink. 30 - Helsingissä - Telef. 206
antaa palovakuutuksia kaikellaiselle kiinteelle ja irtaimelle omaisuudelle.

Palovakuutus- Osakeyhtiö

Helsingin Uusi Tapettehdas

- Omistaja W. Salvén -

Unionink. 32.

Suurin valikoima koti- ja ulkomalaisia

Tapetteja - Reunuksia - Friisejä - Rullakartiineja - Lino-leumia tunnetusti halpuihin hintoihin.

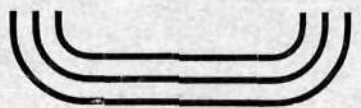
Erityisliike uutuuksia varten. Näytteitä ilmaiseksi.

Keskinnäinen Benkivakuutusyhtiö

Suomi

Koko voitto jaetaan vakuutetuille . Suurin kottimainen henkivakuutusyhtiö

Gust. Arvidsson'in Kivipaino- Atelier

Helsinki.

tiivä», koska väri muuten liiksi tummuu jälestäpäin.

Keinoja, joilla puu tehdään tulenvaarattomaksi. Pariisilaisen tireht. Girard'in tekemien kokeiden mukaan on parhain puun tulenkkestäväksi tekemiskeino impregneerata seuraavasti kokoonpannalla liuoksella: ammoniofosfaattia 100 kg., boorihappoa 10 kg. ja vettä 1000 litr.

Huononmpi on tulos impregneerattessa seuraavalla liuoksella: ammoniosulfaattia 135 kg., boraksia 16 kg., boorihappoa 5 kg., vettä 1000 litr.

Liina-öljyvernissan tutkiminen. Liinaöljyvernissan väri voi olla kirkkaan ruskeasta tummanruskeaan asti. Joka tapauksessa tulee sen olla täydellisesti läpinäkyvää, vaikkakin läpinäkyvääkin vernissaan voi aikamittain ilmestyä vähäinen, vaikeasti laskehtiva sakkautuminen, mikä joutuu lyijy-mangaanilipeästä, mutta mikä ei vernissan hyvyttä huononna. Käytännölliset laadun tutkimiset tapahtuvat seuraavasti: Vernissaa sivellään ohuesti lasilevyille ja kuivataan 16—18,7 C asteen lämpimässä. Tumma vernissa ei saa korkeintaan 12 tunnin perästä, kirkas 20 tunnin perästä tarttua kiinni, sen tulee olla täysin kuiva, kiiltävä ja kimmoava. Kestävyyttä koetellaan 24 tuntia kuivauskaapissa 100 C asteessa. Kuivatussa ketossa ei saa näkyä mitään halkeamia ja täytyy siitä irrottaa lastu veitsen kärjellä vuollessa. Sinkki-valkealla tai kemiallisesti puhtaalla lyijyvalkealla sekoitettu vernissa ei saa väriä juuri lainkaan tummentaa. 25-os. vernissaa hämmennetään 20 os. sinkki-valkeata ja maalataan tällä pohjattu (»grundattu») lautalevy; värin tulee olla 8—9 tunnin kuluttua kuiva.

Hylkeenrasvan tuntee vernissassa epämiellyttävästä hajusta, joka varsinkin silloin tuntuu kun vernissaa hierotaan käsien välissä tai kun sitä lämmitetään. Tuollaisella vernissalla valmistetut värit tarttuvat sangen kauan.

Kemiallinen koe on seuraava: 15 C asteisena ominaispaino ei saa olla 0,941 pienempi. Kivennäis, hartsia ja tärpättiöljyjen olemassaolo havaitaan liuottamalla alkolipitoisella kalilipeällä ja kiehattamalla. Puhtaasta vernissasta saadaan haihduttamalla aivan kirkas liuos 2—3 osalla vettä. Polarimetrin avulla voidaan hartsiaaineet myös löytää. Epäiltävissä tapauksissa destilleerataan vernissa vesihöyryllä, jolloin destillaatissa on bentsiiniä, tärpättiöljyä ynnä muita haihtuvia aineita.

Suurempia kolofonimäärien olemassaoloa ei voi hyödylliseksi katsoa; mutta pienempiä määriä voi välttää, kun useat vernissat valmistetaan hartsilipeällä. Kun ei muita keinoja ole, millä kolofonion olo tutkitaan, niin täytyy tyytyä happolukuun, joka ei saa olla 8 suurempi. Happoluvun määrittämiseksi liuotetaan 10 gr ainetta 50 kuutiocentimetriin neutraali-seerattua alkoholia ja titreerataan fenolftaliiniin liuotetulla alkoholisella kalilipeällä. Kun vernissa on poltettu ei siitä syntynyt tuhka saa olla vernissan painoon verrattuna 0,75 % suurempi.